

 Національний технічний університет України «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»	Емблема кафедри (за наявністю)	Назва кафедри, що забезпечує викладання
Теорія літератури Робоча програма освітнього компонента (Силабус)		Кафедра теорії, практики та перекладу німецької мови

Реквізити освітнього компонента

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	<i>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>В 11 Філологія (за спеціалізаціями)</i>
Освітня програма	<i>Галузевий переклад: англійська та друга західноєвропейська мови</i> <i>Галузевий переклад: німецька та друга західноєвропейська мови</i> <i>Галузевий переклад: французька та друга західноєвропейська мови</i>
Статус освітнього компонента	<i>Обов'язковий</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, 1 семестр</i>
Обсяг освітнього компонента	<i>3 кредити (90 годин):</i> <i>30 годин – аудиторна робота (з них 16 годин – лекції, 14 годин – практичні заняття)</i> <i>60 годин – СРС</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік /Реферат</i>
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Доктор філологічних наук, професор кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови Іваненко Світлана Мар'янівна https://ktpnm.kpi.ua/node/1724
Розміщення курсу	Дистанційний курс у Google Classroom: https://classroom.google.com/c/NzY5Nzk4NTI0Nzk3?cjc=ywk5saes

Опис освітнього компонента, його мета, предмет та результати навчання

Опанування освітнього компонента «Теорія літератури» надає здобувачам ґрунтовні знання про еволюційний шлях розвитку та історичні надбання вітчизняного і світового літературознавства, а також ознайомлює з новітніми досягненнями у цій галузі. Засвоєння компонента сприяє формуванню навичок застосування дослідницьких підходів і методів аналізу літературного матеріалу. Практичні заняття передбачають уміння збирати й систематизувати літературні та фольклорні факти, здійснювати науковий аналіз, інтерпретацію, структурування й узагальнення літературного матеріалу на основі конкретних художніх текстів.

Метою освітнього компонента «Теорія літератури» є формування у здобувачів здатностей:

ЗК01 спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК07 до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ФК02 осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства;

ФК04 здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

Предметом освітнього компонента є загальні закономірності розвитку художньої літератури, її специфіка, функції, зміст і форма, критерії оцінки художніх творів, методологія і методика аналізу літератури як мистецтва слова, особливості родів, видів, жанрів, течій, напрямів, стилів.

Освітній компонент «Теорія літератури» викладається в 1-му семестрі. Після його засвоєння здобувачі мають продемонструвати такі **програмні результати навчання**:

ПРН 01 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 08 Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН 10 Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів.

ПРН 11 Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 15 Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

Пререквізити та постреквізити освітнього компонента (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Освітній компонент «Теорія літератури» вивчається на 1-му курсі протягом 1-го семестру. За структурно-логічною схемою ОП він належить до циклу загальної підготовки здобувачів. Знання та навички, здобуті під час вивчення цього освітнього компонента необхідні для успішного засвоєння освітнього компонента «Німецька мова та література німецькомовних країн»/ «Англійська мова та література англкомовних країн»/ «Французька мова та література франкомовних країн», а також для виконання магістерської дисертації.

Зміст освітнього компонента

Тема 1. Теорія літератури як наука

Тема 2. Література як різновид художньої творчості

Тема 3. Літературно-художній образ. Автор і читач у художньому творі

Тема 4. Структура і елементи змістової організації художнього твору

Тема 5. Композиція художнього твору. Епічний рід літератури та його жанри.

Тема 6. Ліричний рід літератури та його жанри

Тема 7. Драматичний рід літератури та його жанри

Тема 8. Літературні напрями

Навчальні матеріали та ресурси

Основна:

- 1.Астрахан, Н. І. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с.
- 2.Горбань А. В. Теорія літератури: навч. посіб. Житомир: ЖДУ імені Івана Франка, 2020. 233 с.
- 3.Горболіс Л. М. Теорія літератури і методологічний дискурс: навч. посіб: у 2 ч. Ч. І: вид. 2-ге, доповнене. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2022. 249 с.

Додаткова:

- 4.Галич О. А. Вступ до літературознавства: підручник. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2017. 324 с.
- 5.Європейське Середньовіччя: літературний флорилеґіум / Упоряд. Б. Щавурський. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2020. 944 с.
- 6.Інґарден Р. Літературно-художній твір. Львів: Літопис, 2024. 484 с.
- 7.Короткий тематичний літературознавчий словник. Ч. IV: Напрями, школи, течії в теорії літератури: навчальний посібник; 4-те вид. / уклала Галина Білик. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2021. 128 с.
- 8.Павличко С. Д. Дискурс модернізму в українській літературі. Київ: Основи, 2024. 632 с.
- Ткаченко А. О. Мистецтво слова. Основи літературознавства: підручник. Київ: Ліра-К, 2025. 472 с.
- 9.Трофименко Т. Усе, що ви хотіли знати про українську літературу. Романи. Харків: Віват, 2022. 304 с.
- 10.Ференц Н.С. Теорія літератури та основи естетики. Навчально-методичний посібник (для студентів українського відділення філологічного факультету). Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2021. 104 с.

Навчальний контент

Методика опанування освітнього компонента

Під час навчання застосовуються метакогнітивні, когнітивні та соціально-ефективні стратегії, які реалізуються через:

активні (в тому числі інтерактивні) методи навчання (експрес-опитування, дискусія, мозковий штурм тощо);

евристичні методи (методи створення ідей, методи вирішення творчих завдань, методи активізації творчого мислення); евристичні бесіди можуть передбачати різні моделі питань: порівняння літературних течій, існуючих в один і той же час, на основі зіставного аналізу або порівняння літературних напрямів за використання аналізу в діяхронії; питання, які передбачають у відповіді здогадку, висновки тощо;

методи викладу навчального матеріалу – лекція, практичне заняття; консультація. Наочні методи навчання – ілюстрування (художні тексти), демонстрування з використанням технічних засобів (презентація);

метод проблемно-пошукового навчання, що передбачає осмислення навчального матеріалу та подальшу реалізацію самостійного пошуку, сприяючи розвитку когнітивної і творчої активності студентів; частково-пошуковий метод, використання мультимедійних презентацій, як різновиду усного контролю знань самостійної роботи;

метод контекстологічного та зіставного аналізу;

урізноманітнення форм навчання: робота в парах, робота в групах, самостійна робота(реферат), тощо.

Усі методи і форми навчання мають на меті стимулювати пізнавальну діяльність здобувачів, їхню активність на заняттях, самостійність, креативність, що є визначальними факторами мотивації здобувачів до вивчення освітнього компонента «Теорія літератури».

Для ефективної комунікації з метою розуміння структури та змісту освітнього компонента, а також із метою засвоєння матеріалу використовуються такі інструменти комунікації, як електронна пошта, Viber, Zoom, Електронний кампус, за допомогою яких:

- спрощується розміщення та обмін навчальними матеріалами;
- здійснюється надання зворотного зв'язку зі здобувачами щодо навчальних завдань та змісту освітнього компонента;
- оцінюються виконані здобувачами завдання;
- ведеться облік графіка виконання здобувачами завдань та їхнього оцінювання.

Освітній компонент «Теорія літератури»

№ заняття	Зміст навчальної роботи	Практичні заняття	Лекції	Рекомендований час СРС
1	Лекція 1 Тема 1. Теорія літератури як наука <u>Зміст:</u> 1. Вступ до навчального курсу (Міф, наука, мистецтво, віра як способи пояснення світу. Еволюція літератури: фольклор, рукописи, скрипторії, книгодрукування, швидкісний друк, лінотип, офсетний друк, комп'ютери, Інтернет, електронна книга, аудіокнига, мережева література. Література як полісистема. 2. Основні поняття теорії літератури 3. Методологічні аспекти теорії літератури 4. Зв'язок теорії літератури з історією літератури та літературною критикою. 5. Художність – головний аксіологічний критерій художньо-естетична значущість, цінність літературного тексту. 6. Культурноспецифічні аспекти естетики художнього мовлення	–	2	3
2	Практичне заняття 1 Об'єкт, предмет і завдання теорії літератури: визначення та розмежування понять, їх узгодження в системі наукових категорій. Витоки літературознавства: узагальнення передумов виникнення, виявлення зв'язків із міфологічним і філософським мисленням. Початки літературознавства й естетики в стародавньому та середньовічному Китаї: аналіз і зіставлення ключових ідей та принципів. Зародження літературознавства та естетики в стародавній Індії: інтерпретація основних концепцій і їх місця в розвитку теоретичної думки.	2	–	4

№ заняття	Зміст навчальної роботи	Практичні заняття	Лекції	Рекоменд ований час СРС
	Проблеми теорії літератури в середні віки та в епоху Відродження: порівняння підходів і виявлення змін у розумінні літератури. Естетика бароко і класицизму: характеристика художніх принципів і їх співвіднесення в історико-літературному контексті. Утвердження теорії літератури як самостійної наукової дисципліни: осмислення етапів становлення та систематизація основних підходів. Основні напрями зарубіжного літературознавства XIX–XX століть: класифікація, порівняння та узагальнення теоретичних шкіл. Новітні напрями і течії в літературознавстві: аналіз методологічних принципів і їх застосування до інтерпретації літературних явищ.			
3	Лекція 2 Тема 2. Література як різновид художньої творчості. Мистецтво як синкретична система: осмислення його походження з міфологічної свідомості; виявлення зв'язків із міфом, ритуалом, працею та грою. Класифікація видів мистецтв (просторові, часові, просторово-часові): розмежування та зіставлення ознак, узагальнення принципів поділу. Функції мистецтва (естетична, пізнавальна, ігрова, виховна, комунікативна, телеологічна): характеристика та інтерпретація їх значення в художній діяльності. Форма та зміст як фундаментальні категорії: аналіз їх співвідношення; осмислення змістовності форми і формальності змісту. Діалектика змісту і форми у процесі розвитку: розгляд змісту як сутності явища, а форми — як способу її вираження; співвіднесення внутрішніх і зовнішніх аспектів художнього твору як цілісності в процесі літературного аналізу.	—	2	3
4	Лекція 3 Тема 3. Літературно-художній образ. Автор і читач у художньому творі <u>Зміст:</u> Поняття про літературно-художній образ: визначення та узагальнення основних підходів до його розуміння в теорії літератури.	—	2	3

№ заняття	Зміст навчальної роботи	Практичні заняття	Лекції	Рекомендований час СРС
	Специфіка літературно-художнього образу: виявлення його ознак і функцій, співвіднесення з іншими формами художнього відображення. Особливості художнього мислення письменника: осмислення способів образного моделювання дійсності та їх інтерпретація. Структура та класифікація літературно-художніх образів: аналіз складників образу та систематизація типів. 4.1. Персонаж, герой, ліричний герой, дійова особа, наратор (оповідач, розповідач): розмежування понять, характеристика їх функцій; співвіднесення образу автора і образу читача. 4.2. Пейзаж та інтер'єр як художні образи: аналіз їх ролі у формуванні художнього світу твору. 4.3. Автологічний тип (гротеск): інтерпретація особливостей та функцій у художньому тексті. 4.4. Металогічний тип (символ, алегорія, підтекст): аналіз способів смислотворення та узагальнення їх значення в інтерпретації твору.			
5	Практичне заняття 2 Поняття «література»: визначення та уточнення змісту терміна з урахуванням різних теоретичних підходів, їх зіставлення і впорядкування. Література як вид мистецтва: осмислення її місця в системі мистецтв, зіставлення з іншими художніми формами за визначеними критеріями. Основні етапи історичного становлення літератури та види літературно-художньої творчості: узагальнення еволюції та систематизація форм у вигляді цілісної моделі. 3.1. Фольклорна поезія: виокремлення ознак, функцій і способів організації матеріалу. 3.2. Літературна поезія: аналіз індивідуальної творчості, розмежування з фольклорною традицією за структурними параметрами. 3.3. Проза: визначення специфіки, класифікація різновидів і впорядкування їх ознак. Функції літератури: характеристика та зіставлення функцій; аргументоване обґрунтування базової функції з опорою на приклади. Формозміст як єдність: аналіз взаємозв'язку змісту і форми, їх розгляд як взаємозумовлених елементів структури твору. 5.1. Елементи мистецького змісту: виокремлення, класифікація та впорядкування складників.	2	—	4

№ заняття	Зміст навчальної роботи	Практичні заняття	Лекції	Рекомендований час СРС
	5.2. Елементи мистецької форми: аналіз засобів організації художнього матеріалу, їх систематизація.			
6	Лекція 4 Тема 4. Структура й елементи змістової організації художнього твору <u>Зміст:</u> Тема: визначення та виокремлення в структурі художнього твору, співвіднесення з іншими змістовими елементами. Ідея: інтерпретація та уточнення смислового ядра твору, встановлення зв'язку з темою. Сюжет і композиція: аналіз способів організації подій та їх структурного впорядкування в тексті. Сюжет і фабула: розмежування понять, зіставлення їх функцій у побудові художнього твору. 4.1. Компоненти сюжету: виокремлення та характеристика елементів, визначення їх ролі в цілісній структурі. 4.2. Типи сюжетів: класифікація та систематизація за визначеними критеріями. 4.3. Поняття про композицію та архітектоніку: аналіз принципів організації художнього матеріалу та їх співвіднесення.	—	2	3
7	Практичне заняття 3 Аналіз художнього образу у трактаті Г. Е. Лессінга «Лаокоон»: осмислення природи прекрасного в мистецтві та літературі, значення праці для становлення теоретико-літературної думки. Класифікація художніх образів у концепції Ж. Бодріяра: інтерпретація образу в контексті сучасних теорій культури. Тестове завдання з перевірки розуміння класифікації образів за Ж. Бодріаром. Змістові чинники художнього твору: визначення та аналіз теми як структуроутворювального елемента. Типологія фабули у теоретичних моделях Р. Крейна та Н. Фрідмана: порівняльний аналіз підходів. Тестове завдання з перевірки засвоєння типології фабул. Художня ідейність як рівень смислової організації тексту.	2	—	3

№ заняття	Зміст навчальної роботи	Практичні заняття	Лекції	Рекомендований час СРС
	Цілісність художнього твору як діалектична єдність змісту і форми: аналітичне осмислення взаємодії структурних компонентів.			
8	Лекція 5 Тема 5. Композиція художнього твору. Епічний рід літератури та його жанри. <u>Зміст:</u> 1. Композиція художнього твору в теоретико-літературних концепціях Розгляд різних наукових підходів до розуміння композиції як структурного принципу художнього твору та способу організації змісту. 1.1. Композиційні форми Аналіз базових принципів організації художнього матеріалу та способів його розгортання у тексті. 1.2. Архітектонічні форми Окреслення цілісної побудови твору як системи взаємопов'язаних елементів. 1.3. Тональності художнього твору Розгляд категорії тональності у зв'язку з історико-літературними формаціями та літературними напрямками 2. Епічний рід літератури та його жанрова система Аналіз епосу як одного з базових родів літератури у його історичному розвитку, жанровому розгалуженні та функціональних особливостях. 2.1. Казка як жанр усної та писемної традиції 2.2. Міф і його світоглядна функція 2.3. Притча як алегорична форма оповіді 2.4. Легенда як перехідний жанр між міфом і історією 2.5. Билина як форма героїчного епосу 2.6. Дума як жанр української усної традиції 2.7. Епопея як масштабна епічна форма 2.8. Роман та його жанрові різновиди 2.9. Повість як проміжна епічна форма 2.10. Оповідання та його структурні різновиди 2.11. Новела як концентрована епічна форма 2.12. Нарис як документально-художній жанр 2.13. Фейлетон як сатирично-публіцистичний жанр 2.14. Памфлет як жанр критико-публіцистичного спрямування	—	2	3
9	Практичне заняття 4 1. Літературний процес як виявив мистецького життя епохи. 2. Зовнішні фактори розвитку літератури.	2	—	3

№ заняття	Зміст навчальної роботи	Практичні заняття	Лекції	Рекомендований час СРС
	3. Внутрішні фактори розвитку літературного процесу: традиції й новаторство; відштовхування; запозичення; наслідування; пародіювання; епігонство; цитування; репродукція; ремінісценція; парафраза; натяк; варіація; суперництво; концентрація і розпорошення. 4. Види художньої взаємодії.			
10	Лекція 6 Ліричний рід літератури та його жанри <u>Зміст:</u> 1. Генезис і родові ознаки лірики Розгляд походження лірики як літературного роду, її основних структурно-змістових характеристик, специфіки суб'єктивності та емоційно-експресивної природи. 2. Проблеми класифікації типів ліричних творів Аналіз різних теоретичних підходів до систематизації ліричних жанрів, їх критеріїв та принципів жанрового розмежування. 3. Жанрова система лірики Систематизація основних жанрових форм лірики у їх історико-культурному розвитку та функціональному різноманітті. 3.1. Епіталама. 3.2. Панегірик. 3.3. Дифірамб. 3.4. Пеан. 3.5. Мадригал. 3.6. Епітафія. 3.7. Канцона. 3.8. Станси. 3.9. Ода. 3.10. Елегія. 3.11. Думка. 3.12. Гімн. 3.13. Послання. 3.14. Пісня. 3.15. Романс. 3.16. Ліричний портрет. 3.17. Псалми. 3.18. Медитація. 3.19. Сонет.	—	2	3
11	Практичне заняття 5 1. Проза і вірш як два типи художньої організації мовлення Порівняльний аналіз прози та вірша як різних систем художнього мовлення з урахуванням їх структурних, ритмічних і функціональних особливостей. 2. Ритм у віршованому та прозовому тексті Дослідження ритму як універсальної категорії художнього мовлення, його проявів у прозі та	2	—	3

№ заняття	Зміст навчальної роботи	Практичні заняття	Лекції	Рекомендований час СРС
	поезії, а також функціональної ролі в організації тексту. 3. Системи віршування як об'єкт теоретико-літературного аналізу Розгляд систем віршування як історично сформованих і методологічно різних способів організації ритму в поетичному тексті. 3.1 Метрична система віршування. 3.2. Силабічна система віршування. 3.3. Силабо-тонічна система віршування. 3.4. Двоскладові розміри. 3.5. Трискладові розміри. 3.6. Чотирискладові розміри. 3.7. Ритмічна проза. 3.8. Тонічна система віршування. 3.9. Дольник. 3.10. Верлібр. 3.11. Народна система віршування. 3.12. Українські народні ритми. 3.13. Віршована й музична форма дум. 3.14. Шевченкове віршування. 4. Рима. Способи римування. 5. Строфа. Види строфічної побудови.			
12	Лекція 7 Драматичний рід літератури та його жанри <u>Зміст:</u> 1. Генезис і родові ознаки драми Розгляд походження драматичного роду літератури, його зв'язку з ритуально-обрядовими формами та театральною практикою, а також визначення базових структурних і функціональних характеристик драми. 2. Жанрова система драматичного роду Аналіз жанрового розмаїття драми як складної системи, що еволюціонує в різних історико-культурних контекстах і відображає зміну художніх моделей. 2.1. Трагедія як жанр конфліктної моделі 2.2. Комедія як форма комічного моделювання дійсності 2.3. Драма сатирів як архаїчна театральна форма 2.4. Трагікомедія і трагіфарс як синтетичні жанрові утворення 2.5. Літургійна драма як форма середньовічного театру 2.6. Міраклъ як жанр релігійно-дидактичного театру 2.7. Ауто як алегорична драматична форма 2.8. Містерія як середньовічна релігійна вистава 2.9. Фарс як комічно-сатиричний жанр 2.10. Фастнахтшпіль як народна комедійна традиція	—	2	3

№ заняття	Зміст навчальної роботи	Практичні заняття	Лекції	Рекомендований час СРС
	2.11. Соті як сатирично-дидактична форма 2.12. Інтерлюдія як вставний драматичний епізод 2.13. Мораліте як алегорична дидактична драма 2.14. Комедія дель арте як імпровізаційна театральна система 2.15. Інтермедія як коротка сценічна форма 2.16. Водевіль як музично-комедійний жанр 2.17. Драма як узагальнююча жанрова форма 2.18. Мелодрама як емоційно-експресивний тип драматичного твору			
13	Практичне заняття 6 1. Особливості взаємодії виражального й зображального начал у художньому творі Аналіз співвідношення ліричного суб'єкта (ліричного героя) та художнього світу як системи зображуваних реалій, їх взаємодії у процесі формування художнього змісту. 2. Літературні типи творчості та стилі Розгляд основних типів художньої творчості та стилів як історично зумовлених способів організації літературного матеріалу, їх взаємозв'язку з авторською свідомістю та естетичними системами епох.	2	—	3
14	Лекція 8 Літературні напрями Зміст: Ренесанс (Відродження) як культурно-естетична парадигма. Аналіз Ренесансу як перехідної епохи, що формує нову антропоцентричну модель художнього мислення. Бароко як система художньої ускладненості. Дослідження бароко як напрямку з домінуванням контрастності, метафоричності та ускладненої поетики. Класицизм як нормативна естетична система. Розгляд класицизму як напрямку з чіткою жанровою ієрархією та раціональною організацією художнього тексту. Сентименталізм як поетика чуттєвості. Аналіз сентименталізму як напрямку, що акцентує внутрішній світ особистості та емоційність. Романтизм як естетика суб'єктивності. Дослідження романтизму як художньої системи, що базується на конфлікті ідеалу й дійсності. Реалізм як принцип відображення дійсності. Розгляд реалізму як напрямку, орієнтованого на типізацію та об'єктивне відтворення соціальної реальності.	—	2	3

№ заняття	Зміст навчальної роботи	Практичні заняття	Лекції	Рекомендований час СРС
	Натуралізм як метод детермінованого зображення. Аналіз натуралізму як художньої системи, що підкреслює біологічні та соціальні чинники поведінки людини. Модернізм як система художніх експериментів. Розгляд модернізму як сукупності течій, що руйнують традиційні форми та шукають нові способи художнього вираження. У процесі аналізу здійснюється порівняння модерністських течій із застосуванням аналітичних, синтетичних і структурно-типологічних методів. Імпресіонізм8.2. Імажинізм8.3. Футуризм8.4. Акмеїзм8.5. Експресіонізм8.6. Дадаїзм8.7. Сюрреалізм8.8. Екзистенціалізм8.9. Театр абсурду8.10. «Новий роман»8.11. «Сердиті молоді люди»8.12. «Розбите покоління» Постмодернізм як метанаративна криза. Аналіз постмодернізму як художньої системи, що характеризується інтертекстуальністю, іронією та деконструкцією традиційних смислів.			
15	Практичне заняття 7 Захист рефератів	2	–	10
	Залік			6
Загальна кількість		16	14	60

Самостійна робота студента

Освітній компонент передбачає такі види самостійної роботи, як: підготовка до практичних занять і лекцій, а також підготовка реферату. Час, відведений на кожен із цих видів самостійної роботи, вказаний у п. 5.

Реферат є одним з видів самостійної роботи студентів (СРС), призначений для засвоєння здобувачем другого (магістерського) рівня вищої освіти навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових аудиторних занять, без участі викладача.

Реферат виконується за одною із запропонованих викладачем на початку семестра тем протягом семестра тем і здається на перевірку на сьомому практичному занятті навчального семестру, яке проходить у вигляді захисту підготовлених рефератів. Приблизний перелік тем для рефератів наведено нижче. Окрім викладу основного матеріалу та відповідно оформленого списку використаних джерел (ДСТУ 8302:2015), реферат також повинен містити титульний аркуш з короткою інформацією про установу, на базі якої виконано роботу, безпосереднього виконавця (факультет, група, П.І.Б здобувача) та перевіряючої особи (науковий ступінь, вчене звання, посада П.І.Б).

Результати підготовки реферату контролюються викладачем: оцінюються й враховуються в підсумковій атестації студентів з дисципліни. Види контролю: самоконтроль і самокорекція, контроль із боку викладача. Здобувач відповідає за дотримання встановлених нормативних вимог до індивідуального завдання та терміни його виконання.

Політика освітнього компонента

Відвідування занять

Система оцінювання орієнтована на отримання балів за роботу на практичних заняттях і лекціях, тому невідвідування аудиторних занять суттєво знижує рейтинг здобувача.

Кожен здобувач має право відпрацювати пропущені з поважної причини заняття за наявності документального підтвердження (лікарняний, документи про участь у програмах академічної мобільності тощо) за рахунок самостійної роботи. Здобувач, який не здав реферат через поважні причини, повинен особисто (або через іншу особу) не пізніше наступного дня після дати подання реферату на перевірку повідомити про це і протягом тижня надати відповідні пояснення та підтверджуючі документи. У цьому разі йому надається можливість в індивідуальному порядку здати реферат. Детальну інформацію про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського можна знайти за покликанням: <https://osvita.kpi.ua/node/32>.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>), а також у Положенні про систему запобігання академічному плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/47>).

Використання штучного інтелекту для академічної діяльності

ШІ може бути використаний як допоміжний інструмент для виконання завдань у межах освітнього компонента «Теорія літератури» за умови усвідомленого, прозорого та відкритого застосування, а не як заміна творчої чи дослідницької роботи здобувача. Використання ШІ без посилання або для фабрикації результатів дослідження вважається порушенням академічної доброчесності. Детальніше за посиланням: <https://osvita.kpi.ua/node/1225>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Здобувачі мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково із наведенням аргументованого пояснення, з яким критерієм оцінювання вони не погоджуються. З положенням про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського можна ознайомитися за покликанням: <https://osvita.kpi.ua/node/182>.

Інклюзивне навчання

Освітній компонент «Теорія літератури» може викладатися для більшості здобувачів з особливими освітніми потребами.

Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтинг здобувача(-ки) з освітнього компонента складається з балів, що він/вона отримує за:

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Робота на лекціях, якість відповідей на теоретичні питання	40%	5	8	40

2.	Робота на практичних заняттях	42%	6	7	42
3.	Реферат	18%	18	1	18
	Всього				100

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Критерії нарахування балів:

Робота на лекціях

«відмінно» (5 балів): повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації, точне розкриття змісту запропонованої теми, логічність і зв'язність висловлювання, наведення німецькомовних прикладів, повна і правильна відповідь на поставлені запитання, участь в обговоренні лекційного матеріалу, здатність до критичного мислення, володіння мовною та фаховою компетенціями.

«добре» (4 бали): достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації, можливі незначні неточності. Приклади наведені в недостатній кількості, відповіді на лекціях неповні, але правильні, активна участь в обговоренні лекційного матеріалу, здатність до критичного мислення, володіння мовною та фаховою компетенціями на належному рівні.

«задовільно» (3 бали): неповна відповідь, не менше 60% потрібної інформації, недостатньо повна відповідь на поставлені запитання, здобувач не бере участь в обговоренні лекційного матеріалу, лише відповідає на поставлені запитання, відсутність здатності до критичного мислення, недостатній рівень володіння мовною та фаховою компетенціями.

«незадовільно» (0 балів): неправильна відповідь, відсутність відповіді на поставлені запитання, здобувач не бере участь в обговоренні лекційного матеріалу, відсутність здатності до критичного мислення, незадовільний рівень володіння мовною та фаховою компетенціями.

Робота на практичних заняттях

«відмінно» (6-5.5 балів): безпомилкове виконання всіх завдань з різних видів перекладацької діяльності відповідно до таких критеріїв, як повнота, правильність та адекватність.

«добре» (5-4.5 бали): безпомилкове виконання більшості завдань (75%) з різних видів перекладацької діяльності відповідно до таких критеріїв, як повнота, правильність та адекватність.

«задовільно» (4 бали): безпомилкове виконання деяких завдань (60%) з різних видів перекладацької діяльності відповідно до таких критеріїв, як повнота, правильність та адекватність.

«незадовільно» (0 балів): безпомилкове виконання окремих завдань (менше 60%) з різних видів перекладацької діяльності відповідно до таких критеріїв, як повнота, правильність та адекватність.

Реферат

Виконується протягом семестру і здається на сьомому практичному занятті, яке проходить у вигляді захисту. Оцінка за реферат складається з балів, які студент отримує за безпосередню підготовку матеріалу за критеріями (повнота розкриття теми, актуальність використаних джерел, самостійність висновків та якість оформлення), а також захист підготовленої роботи.

Вимоги до оцінювання реферату (макс. 10 балів)

10-9 балів — "Відмінно"

Тема розкрита всебічно й аргументовано, із залученням широкого спектра літературознавчих понять та концепцій. Робота містить чітку структуру: вступ, основна частина, висновки. Використано не менше 5-6 джерел, з яких принаймні половина — це

новітні дослідження (опубліковані за останні 5-10 років). Джерела відображають сучасний стан наукової думки. Робота містить оригінальні та самостійні висновки, що не є простим переказом чи компіляцією. Висновки обґрунтовані й логічно впливають з аналізу. Оформлення повністю відповідає вимогам. Робота виконана без орфографічних, пунктуаційних чи стилістичних помилок.

8-7.5 бала — "Добре"

Реферат відповідає основним вимогам, але має незначні недоліки. Тема розкрита, не у повній мірі, або деякі аспекти розглянуті поверхнево. Структура роботи дотримана. Використано 3-4 джерела, але їхній спектр може бути не дуже широким, і/або відсутні нові публікації. Висновки зроблено, але вони можуть бути частково компілятивними або неглибокими. Оформлення здебільшого відповідає вимогам, але можливі незначні помилки.

6 балів — "Задовільно"

Робота має суттєві недоліки, але демонструє базове розуміння теми. Тема розкрита частково, з помилками або неточностями. Логіка викладу може бути порушена. Використано менше 3-х джерел, які можуть бути застарілими. Висновки відсутні або є простою констатацією фактів. У роботі є значні помилки в оформленні, орфографії, пунктуації чи стилістиці.

0 балів

Реферат не відповідає вимогам. Робота не здана, або є плагіатом, або виконана з грубими помилками, що свідчать про повне нерозуміння теми.

Вимоги до оцінювання захисту реферату (макс. 8 балів)

Оцінка за захист реферату ґрунтується на презентаційних навичках, глибині розуміння теми та вмінні вести дискусію.

8-7 балів — "Відмінно"

Захист демонструє повну готовність, впевненість та глибокі знання. Доповідач чітко, лаконічно та логічно викладає ключові моменти реферату, використовуючи професійну термінологію. Відповіді на запитання є повними, точними та вичерпними, демонструючи глибоке знання теми. Доповідач легко орієнтується в проблематиці, вільно веде дискусію, аргументує свою позицію та може посилатися на додаткові джерела чи факти.

6 балів — "Добре"

Захист відповідає основним вимогам, але є невеликі недоліки. Доповідь загалом змістовна, але може бути дещо затягнутою або містити зайві деталі. Відповіді здебільшого правильні, але можуть бути неповними або потребувати уточнень. Доповідач бере участь у дискусії, але його аргументи можуть бути недостатньо обґрунтованими.

5 балів — "Задовільно"

Захист має суттєві недоліки. Доповідь не структурована або містить значні неточності. Відповіді на запитання є неповними або містять помилки. Доповідач демонструє нерозуміння деяких аспектів теми, не може підтримувати дискусію, не аргументує свою позицію.

0 балів

Захист не відбувся або не відповідає критеріям оцінки "задовільно"

Для отримання позитивної оцінки за реферат потрібно набрати щонайменше 11 балів.

КАЛЕНДАРНИЙ КОНТРОЛЬ

№ календарного контролю	Термін календарного контролю	Умови отримання календарного контролю
Перший календарний контроль	7-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 16.5 балів (50% від максимально можливого поточного рейтингу)
Другий календарний контроль	13-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 33 балів (50% від максимально можливого поточного рейтингу)

СЕМЕСТРОВА АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ

Для отримання заліку з освітнього компонента «Теорія літератури» потрібно мати рейтинг щонайменше 60 балів. Здобувачі, які наприкінці семестру мають рейтинг, менший за 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу. При цьому застосовується жорстка рейтингова система оцінювання результатів навчання здобувачів. Отримані за підготовку реферату бали (максимально 18) зберігаються та складають частину залікової оцінки. Залікова контрольна робота виконується на 16 навчальному тижні (заліковому) за попередньою домовленістю з викладачем та з відома деканату.

Залікова робота виконується у формі тесту, який складається із 41 запитання типу «Множинний вибір» (кожна правильна відповідь оцінюється у 2 бали, неправильна відповідь – 0 балів). Разом: 82 бали. На виконання тесту відводиться 90 хв.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою

Бали	Оцінка за університетською шкалою
95...100	Відмінно
85...94	Дуже добре
75...84	Добре
65...74	Задовільно
60...64	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не зарахована / відсутній реферат	Не допущено

Додаткова інформація з освітнього компонента

Відповідно до Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті здобувачі ВО мають можливість зарахувати результати свого навчання в інших формах освіти (наприклад, сертифікати про проходження дистанційних чи онлайн-курсів за відповідною тематикою). Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/179>.

9.1. Приблизний перелік тем рефератів:

1. "Від міфу до кібертексту": трансформація наративу.
2. Діалог автора і читача в постмодерністському романі.
3. Естетика бароко та класицизму: що спільного та відмінного?
4. Специфіка художнього образу в ліриці: від античності до модернізму.
5. "Гра без правил": вірш у прозі та верлібр як форми літературного експерименту.
6. "Новий роман" vs. "Новий реалізм": пошук нового змісту.
7. Інтерпретація і переклад як форми літературознавчого аналізу.
8. "Колоніальний аспект" в українській літературі.
9. Особливості психологічного та соціального аналізу в натуралістичному романі.
10. Фантастичний і науково-фантастичний роман: діахронічне дослідження жанру.
11. "Герой на межі": мотив абсурду та екзистенціалізму в драматургії ХХ століття.
12. Феномен "гібридних" жанрів у драматичному роді.
13. Проблема суб'єкта висловлювання в ліриці: ліричний герой, наратор, розповідач.
14. Жанрова трансформація "билини" та "думи" в сучасній літературі.
15. Методологія аналізу художнього тексту: від "формального" до "структурного".
16. Літературознавча критика: від естетичного судження до наукового аналізу.
17. Колонізація та деконструкція: феміністичний підхід до драми Лесі Українки.
18. Літературні "школи" та "напрями" у світовому контексті. Порівняння англійського, німецького та французького романтизму/реалізму.
19. Тема подорожі в епічній літературі: від "Енеїди" до сучасних творів.
20. Трансформація комедії: від класичного водевілю до сучасного фейлетону.

Робочу програму освітнього компонента (силабус):

Розробили

професор кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови, доктор філол. наук
Іваненко Світлана Мар'янівна
доцент кафедри практики та перекладу німецької мови, кандидат філол. наук Моїсєєва
Наталія Олегівна

Ухвалено

кафедрою теорії, практики та перекладу німецької мови ФЛ (протокол № 11 від 03.06.2025 р.)

Погоджено

Методичною комісією ФЛ (протокол № 14 від 13.06.2025 р.)